

آئین نامه اجرائی مصوب پانوم دی ماه ۱۳۶۶
کمیته مرکزی پیرامون تغییرات در اساسنامه
حزب توده ایران در انطباق با ماده ۷۰ مربوط
به شرایط کار مخفی

حزب

۱ - حزب توده ایران سازمان سیاسی طبقه کارگر در سرتاسر ایران و عالیترین شکل سازمانی این طبقه است. حزب توده ایران اتحاد د اوطلبانه مبارزان پیشرو طبقات و قشر های زحمتکش ایران، کارگران، دهقانان، پیشه‌وران، روشنفکران و افرادی است که برنامه و اساسنامه‌هاش را بپذیرند و در راه تحقق آن گام بردارند.

جهان بینی حزب توده ایران مارکسیسم-لنینیسم است و اصول تشکیلاتی وی از این جهان بینی ناشی می‌شود.

حزب توده ایران اعضا خود را با روح وفاداری به منافع طبقه کارگر و جنبش رهائی بخش مردم ایران و با روح میهن پرستی و انترناسیونالیسم پرولتری پرورش می‌دهد.
حزب توده ایران از منافع کلیه قشرهای ضد امپریالیستی جامعه ایران در قبال تجاوزات گوناگون امپریالیسم و عمالش دفاع می‌کند.

عضویت در حزب

۲ - شرایط عضویت در حزب توده ایران عبارت است از:

الف - قبول برنامه و مبارزه در راه تحقق بخشیدن به آن و تبعیت از اساسنامه حزب،

ب - شرکت در یکی از سازمانهای حزبی،

ج - تابعیت ایران،

د - داشتن حداقل ۱۸ سال تمام،

ه - پرداختن حق عضویت،

تبصره ۱: اشخاصی که عضو حزب دیگری باشند، نمی‌توانند در عین حال عضو حزب توده ایران باشند.

تبصره ۲: کسانی که علیه جنبش آزاد بیخشم مردم اقدام کرده‌اند، نمی‌توانند عضو حزب توده ایران باشند.

پذیرش به حزب

۳ - پذیرش عضو بشکل انفرادی خواهد بود و با توجه به گوناگونی شرایط مشخص در داخل و خارج از کشور، تصویب آن با هیئت سیاسی است. در صورتی که گروه‌های سیاسی دیگر یکجا تقاضای ورود به حزب را بدهند، کمیته مرکزی باید قرار پذیرش جمعی را صادر کند.

وظایف عضو حزب

۴ - عضو حزب موظف است :

- الف - مبلغ مرام و مشی حزب باشد و برای تحقق آن مبارزه کند.
- ب - در راه حفظ وحدت حزب که شرط اصلی نیرو و بقای آن است با تمام قوا بکوشد و از هرگونه کار گروهی و فراقسیمی اکیدا پرهیز نماید.
- ج - انضباط حزبی را که برای عموم اعضا یکسان است مراعات نماید.
- د - اسرار حزبی را اکیدا حفظ کند و در برابر دشمن هشیار و استوار باشد.
- ه - بطور مداوم بکوشد تا سطح دانش سیاسی خود را بالا برد و اصول مبارزه حزبی را فرا گیرد.
- و - در راه تحکیم هرچه بیشتر رابطه با توده‌ها و آگاه نمودن آنان از سیاست و هدف‌های حزب، دفاع از منافع مردم و تقویت نفوذ حزب بکوشد.
- ز - از هر عملی که مخالف حیثیت و اعتبار حزب و ارگان‌های آن باشد بپرهیزد و سعی کند تا در زندگی خصوصی و اجتماعی رفتارش نمونه باشد.

حقوق عضو حزب

عضو حزب حق دارد :

- الف - نظرات خود را در هسته و یا واحد حزبی (با در نظر گرفتن ساختمان حزب در شرایط کار مخفی در داخل و خارج از کشور) پیرامون سیاست و خط مشی حزب اظهار دارد و یا از طریق نوشتن نامه (بشکل انفرادی) و از کانال تشکیلاتی به ارگانهای بالاتر، به منظور آشکار ساختن نارسائیه‌ها و یا برطرف کردن آنها، به انتقاد اصولی و خلاق بپردازد.
- تبصره : در هسته‌ها و یا واحدهای حزبی، عضو حزب از طرح هر مسئله‌ای که به پنهانکاری زیان برساند باید خودداری کند. اینگونه مسائل را می‌توان با حفظ موازین پنهانکاری فقط با ارگان رهبری در میان گذارد.
- ب - حزب در شرایط کار مخفی دارای معیار واحدی برای داخل و خارج از کشور است. طبق این معیار اصل انتصاب جایگزین انتخاب در همه مراحل خواهد بود، مگر اینکه کمیته مرکزی و هیئت سیاسی تصمیم ویژه‌ای اتخاذ کنند. این تصمیم نباید مغایر اصل پنهانکاری باشد.
- ج - در جلساتی که به رفتار و فعالیت وی رسیدگی می‌شود، شرکت کند و اگر به قرار مزبوط به کار خود معترض باشد، به ارگانهای بالاتر تا کنگره حزب شکایت کند.

مجازات حزبی

۶ - مجازات تخلف از مقررات و عدم اجرای وظایف حزبی ، به تناسب شدت آن ، به ترتیب زیرین است : تذکر شفاهی - تذکر کتبی - توبیخ - توبیخ شدید - سلب مسئولیت حزبی - تنزل يك یا چند درجه مقام و مسئولیت حزبی و اخراج .

اشد مجازات وقتی رسمیت خواهد یافت که از طرف هیئت سیاسی و یا ارگان‌هایی که هیئت سیاسی به آنها در این مورد اختیار داده است به تصویب برسد .
اخراج از حزب حداکثر مجازات حزبی است . در هنگام صدور و تأیید قرار اخراج ، ارگان‌های حزب باید حداکثر احتیاط و رعایت اصل رفاقت حزبی را بعمل آورند و اسناد مربوطه را دقیقاً مطالعه و بررسی کنند .

هر هسته و یا واحد حزبی ، در هر درجه که باشد ، با توجه به اوضاع و احوال می‌تواند ، در مورد عضو متخلف یکی از مجازات های فوق را قائل شود و پیش از اجرا به ارگان مربوطه بالاتر گزارش دهد . ارگان بالاتر در مواردی که مجازات را متناسب تشخیص ندهد ، می‌تواند آن‌ها را بکلی لغو کند و یا در آن تخفیف و تشدید قائل گردد .

تبصره : هیئت سیاسی درباره اعضای واحدها و حوزه های حزبی ، که بدون عذر موجه در سه جلسه پیاپی شرکت نکنند و از پرداخت حق عضویت سرباز زنند ، تصمیم می‌گیرد .

۷ - در مورد اخراج اعضا* کمیته مرکزی و مشاوران آن ، خواه از عضویت کمیته مرکزی و خواه از عضویت حزب ، باید پلنوم کمیته مرکزی تصمیم بگیرد و برای اخذ این تصمیم حداقل دو سوم آراء لازم است .

تبصره : در مواردی که هیئت سیاسی یکی از اعضا* اصلی و یا مشاور کمیته مرکزی را ، در هر مقام حزبی که باشد ، بر اساس دلائل موجود فاقد صلاحیت سیاسی و مستحق اخراج ، خواه از ترکیب کمیته مرکزی و خواه از حزب بداند ، حق دارد تا اتخاذ تصمیم نهایی آن فرد را از عضویت کمیته مرکزی حزب معلق سازد و مراتب را برای اتخاذ تصمیم نهایی در نخستین اجلاس کمیته مرکزی گزارش کند .

اعضای اصلی و مشاور کمیته مرکزی و نیز کادرها و اعضا* حزب که به انتشار "نامه سرگشاده" در مسائل درون حزبی اقدام کنند ، صرف نظر از هدف‌هایی که تعقیب می‌کنند شامل مفاد این تبصره نخواهند بود . در مورد اخراج چنین افرادی هم از کمیته مرکزی و هم از حزب ، هیئت سیاسی می‌تواند تصمیم بگیرد .

ساختمان حزب

۸ - مبنای سازمانی حزب مرکزیت دمکراتیک است . اما ، با توجه به فعالیت پنهانی حزب ، اصل مرکزیت اولویت پیدا می‌کند .

ساختمان حزب در شرایط کار مخفی بر اساس عدم تمرکز و حتمی‌الاجرا بودن رهنمود های عالیت‌ترین ارگان حزبی در این باره خواهد بود .
اعضا* کمیته مرکزی و هیئت سیاسی انتخابی هستند .

۹ - هیئت سیاسی موظف است رهنمود های لازم در باره ترکیب کمی و کیفی هسته ها و واحدهای حزبی را بآباد رنظر گرفتن شرایط کار هر یک از آنها تنظیم کند .

۱۰- سازمان حزب توده ایران در آذربایجان از نظر سنن پراختیار انقلابی خلق آذربایجان دارای کمیته مرکزی با حقوق کمیته ایالتی است. این سازمان به نام فرقه دمکرات آذربایجان نامیده می‌شود.

۱۱- تصمیم گیری در همه ارگانهای حزبی جمعی و مسئولیتها فردی است.
عالیترین ارگانهای حزبی

۱۲- حزب می‌تواند کنفرانس های ملی یا سرتاسری و در صورت امکان کنگره و یا پلنوم وسیع تشکیل دهد. در این باره کمیته مرکزی تصمیم خواهد گرفت. شرکت کنندگان در این ارگانها دارای حق رای خواهند بود. شرکت کنندگان در کنفرانس ملی و یا سرتاسری کنگره و پلنوم وسیع باید نظر گرفتن شرایط کار مخفی انتخابی نخواهند بود. پلنوم کمیته مرکزی باید قبلا معیارهایی را برای گزینش شرکت کنندگان در این ارگانها تنظیم کند.

۱۳- در فاصله دو کنگره یا کنفرانس سرتاسری کمیته مرکزی عالیترین ارگان حزبی بشمار می‌رود. جلسات کمیته مرکزی باید حداقل ۸ ماه یکبار تشکیل شود. هیئت سیاسی باید حداقل ۶ ماه یکبار ترتیب جلسات مشورتی منطقه‌ای را با شرکت اعضا و مشاوران کمیته مرکزی مقیم آن منطقه بدهد. این جلسات منطقه‌ای نمی‌تواند جایگزین پلنوم های کمیته مرکزی باشد.

۱۴- شرط ضروری عضویت در کمیته مرکزی، اعم از عضو اصلی یا مشاور، داشتن حداقل ۵ سال سابقه حزبی است.

۱۵- هرگاه به علنی عضویت رفقای در کمیته مرکزی ضرور باشد، کمیته مرکزی می‌تواند افرادی را خواه از اعضا مشاور و خواه از بین سایر اعضای حزب برگمارد.

۱۶- شعبه تشکیلات برای تامین پنهانکاری در حزب حق دارد افراد پیشنهاد شده برای عضویت کمیته مرکزی را با نام مستعار معرفی کند.

۱۷- تعیین نوع رای گیری در کمیته مرکزی (علنی یا مخفی) با خود اعضای کمیته مرکزی خواهد بود.

۱۸- هیئت سیاسی در فاصله دو پلنوم کمیته مرکزی، فعالیت حزب را رهبری می‌کند. هیئت سیاسی در شرایط کار مخفی دارای شعبه تشکیلات، ایدئولوژیک و تبلیغات، و بین‌المللی خواهد بود. شعب تحت نظر دبیران فعالیت می‌کنند. در صورت لزوم هیئت سیاسی می‌تواند دوایر و یا کمیته‌هایی تحت سرپرستی هیئت دبیران و یا شرکت اعضا هیئت سیاسی و اعضا اصلی و مشاور کمیته مرکزی ایجاد کند.

هیئت سیاسی مسائل سیاسی را در فاصله دو پلنوم مورد بررسی قرار می‌دهد، گزارش شعب را استماع و در صورت لزوم رهنمود ضرور را صادر می‌کند. تصمیمات هیئت سیاسی نباید ناقص خط مشی مصوب ارگانهای عالیتر حزبی باشد.

۱۹- هیئت دبیران امور جاری کمیته مرکزی را اداره می‌کند، و مسائل اجرای تصمیمات ارگان های عالی رهبری (کمیته مرکزی و هیئت سیاسی) و شرایط اجرای صحیح آنها را فراهم می‌سازد، اجرای این تصمیمات را واری می‌کند و کاد رهای مورد احتیاج شعب و دوایر

کمیته مرکزی را می‌گزینند. هیئت دبیران در مورد تصمیمات اتخاذ شده خود مستقیماً در برابر هیئت سیاسی پاسخگوست.

۲۰- تعداد دبیران حداقل دو نفر (دبیر اول و دبیر دوم) خواهد بود. دبیر اول حزب بر جریان امور اجرایی به منظور هماهنگی ساختن آنها نظارت عالیه داشته و دبیرخانه کمیته مرکزی را اداره می‌کند. در غیبت دبیر اول دبیر دوم امور را اداره می‌کند.

۲۱- مسئولیت شعبه تشکیلات بنا بر اهمیت آن در شرایط کار مخفی بر عهده دبیر اول خواهد بود. همه امور شعبه، به استثنای رهنمودهای کلی، پنهانی است. شعبه تشکیلات باید رهنمودهای کلی هیئت سیاسی را به مورد اجرا گذارد.

۲۲- امور مالی حزب، عبارت از حق عضویت و عواید حاصله از نشریات و کمک‌های مادی اعضا، حزب و توده‌های مردم، تحت نظارت دبیران انجام خواهد شد. هیئت دبیران موظف است با در نظر گرفتن همه جوانب موازین پنهانکاری افرادی از هسته‌ها و واحدهای حزبی را برای اداره امور مالی جلب کند.

۲۳- مفاد این آئین نامه فقط برای استفاده درون حزبی است.